

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/77/2015
Identifikačné číslo spisu:	4013201113
Dátum vydania rozhodnutia:	29.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4013201113.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členov JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľa: B. E., bytom Z., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie v Bratislave, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.07.2013, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/236/2013-42 zo dňa 29. júna 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 23Sd/236/2013-42 zo dňa 29. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15.07.2013, ktorým odporkyňa podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“), v znení zákona č. 310/2006 Z.z. a podľa § 29 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že vzhľadom na to, že navrhovateľovi bol priznaný čiastočný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 01.01.2004, právoplatným rozhodnutím č. XXX XXX XXXX zo dňa 02.08.1993 na základe žiadosti bol jeho zdravotný stav dlhodobo nepriaznivý, opätovne preskúmaný podľa predpisov účinných do 31.12.2003, t. j. podľa zákona č. 100/1988 Zb. na účely posúdenia nároku na dôchodok podľa tohto zákona. Keďže žiadosť o zvýšenie sumy poberaného dôchodku sa považuje aj za žiadosť o uplatnenie nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 bol nárok na invalidný dôchodok posúdený aj podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z.

Pretože suma vyplácaného invalidného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný čiastočný invalidný dôchodok, priznaný podľa zákona účinného do 31.12.2003 je 143,- Eur mesačne a suma invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 01.01.2004 je 136,40 Eur, bude sa vypláčať dôchodok vo vyššej sume a nárok na dôchodok v nižšej sume zaniká.

K námietke navrhovateľa, že dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z. z. je nižší, krajský súd uviedol, že táto námietka je bezpredmetná, pretože navrhovateľ v tom čase bol poberateľom čiastočného invalidného dôchodku, nepracoval stále. Obdobie, kedy pracoval, mal započítané do obdobia dôchodkového poistenia, zárobky však neboli vysoké, o čom svedčí aj nízky osobný mzdový bod 0,4346.

K námietke ohľadne zdravotného stavu krajský súd uviedol, že posudkoví lekári vyhodnotili odborné lekárske nálezy, vyšetrili navrhovateľa a určili, že navrhovateľov zdravotný stav je zhoršený na úroveň invalidity od 11.03.2013 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov. Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi (najmä odbornými lekáorskými nálezmi) podľa krajského súdu nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou alebo zmenu dátumu vzniku invalidity.

Pretože suma vyplácaného invalidného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný čiastočný invalidný dôchodok priznaný podľa zákona účinného do 31.12.2003 je 143,- Eur mesačne a suma invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 01.01.2004 je 136,40 Eur mesačne, vypláca sa navrhovateľovi dôchodok vo vyššej sume a nárok na dôchodok v nižšej sume zaniká.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel krajský súd k záveru, že rozhodnutie odporkyne zo dňa 15.07.2013 je vecne správne, a preto ho podľa § 250q ods. 2 O. s. p. potvrdil.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie navrhovateľ, ktoré po výzve najvyššieho súdu doplnil tak, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Podľa navrhovateľa krajský súd mal skúmať jeho zdravotný stav, ktorý sa zhoršil, krajskému súdu vyčítal, že skúmal len list poistenca sociálnej poisťovne a počet odpracovaných rokov, pričom neskúmal, na základe čoho bol posúdený.

Odporkyni vyčítal, že jeho zdravotný stav bol posudzovaný podľa tabuliek sociálnej poisťovne, ktoré neobsahujú všetky zdravotné postihnutia, ktoré sa ho týkajú.

Navrhovateľ vyjadril presvedčenie, že má nárok na plný invalidný dôchodok, pretože je telesne aj duševne postihnutý.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa uviedla, že dôvody uvedené v odvolaní za opodstatnené nepovažuje. Podľa odporkyne posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukázala na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľom v odvolaní o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu preto odporkyňa považovala za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmené príslušnými posudkovými

lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcim určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto mu nárok na invalidný dôchodok nevznikol.

K námietke navrhovateľa, že sa jeho výška dôchodku nezmenila i napriek tomu, že podľa zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je jeho miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 70 % uviedla, že suma vyplácaného invalidného dôchodku, na ktorý bol prekvalifikovaný čiastočný invalidný dôchodok priznaný podľa zákona účinného do 31.12.2003 je 143,00 Eur mesačne a suma invalidného dôchodku podľa zákona účinného od 1. januára 2004 je 136,40 Eur mesačne, vypláca sa navrhovateľovi dôchodok vo vyššej sume a nárok na dôchodok v nižšej sume zaniká.

Na vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia trvá a navrhla preto, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p.. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29. júna 2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku, ktorou sa domáhal zvýšenia sumy invalidného dôchodku zo dňa 20.05.2013.

Pre posúdenie zákonnosti uvedeného rozhodnutia odporkyne musel súd zistiť, či sa zmenili skutočnosti rozhodujúce pre nárok na výplatu dávky a jej sumu, a teda či v danom prípade došlo k takému zhoršeniu zdravotného stavu navrhovateľa, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľa oproti miere, uvedenej v predchádzajúcich posudkoch.

Pre posúdenie nároku na zvýšenie invalidného dôchodku je podstatnou otázkou vplyvu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti.

Odvolací súd sa podrobne oboznámil s kompletným spisovým materiálom (vrátane posudkového a dávkového spisu odporkyne) a zistil, že zdravotný stav navrhovateľa po podaní jeho žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku bol posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia MUDr. C. L. dňa 27.5.2013.

Podkladom na posúdenie jeho zdravotného stavu na účely invalidity boli prepúšťacia správa z hospitalizácie zo dňa 19.09.2012 a lekárske vyšetrenia ortopedické zo dňa 11.03.2013 a alergologické. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudkový lekár sociálneho poistenia určil stratu hornej končatiny s menej rozsiahlejšími amputačnými stratami hornej končatiny. Kapitola XV, odd. G položka 4 písmeno c/ a určil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %, čo je horná hranica z daného percentuálneho rozpätia 50-60 %.

Na ostatné ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím, ale svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu, posudkový lekár sociálneho poistenia navýšil mieru poklesu

schopnosti zárobkovej činnosti o 10 %. Výslednú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určil 70 %.

Zdravotný stav navrhovateľa v súdnom konaní posudzoval posudkový lekár sociálneho poistenia SP - ústredie Bratislava so sídlom v Nitre, dňa 09.10.2013. Posudkový lekár sociálneho poistenia SP - ústredie Bratislava dospel k zhodnému záveru ako posudkový lekár sociálneho poistenia pobočky v Nitre, že u navrhovateľa sa jedná o vrodenú vývojovú chybu - fokoméliu PHK, esenciálna hypertenzia L/2, astma bronchiálne v anamnéze, novozistená cukrovka. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil posudkový lekár vrodenú vývojovú chybu - fokoméliu PHK podľa kapt. XV. odd. G položka 4 písm. c/ a zvýšil percentuálnu mieru o 10 % za ostatné zdravotné poruchy navrhovateľa.

Na základe vyšetrenia zdravotného stavu, predloženej lekárskej dokumentácie posudkový lekár konštatoval, že navrhovateľ sa narodil s vrodenou vývojovou chybou PHK - nevyvinutím pravého predlaktia. V dôsledku výraznej hypotrofie svalstva paže a obmedzenej hybnosti v pravom ramene možno postihnutie zaradiť do kapt. XV. odd. G položka 4 písm. c/ ako menej rozsiahlu amputačnú stratu hornej končatiny. Tomuto postihnutiu prislúcha miera poklesu 60 %, čo je horná hranica rozpätia. Ide o stav trvalý na ostatné zdravotné postihnutia je táto miera navýšená o 10 %, na výslednú mieru 70 %. Súčasne je navrhovateľ menovaný naďalej čiastočne invalidný pre značne sťažené životné podmienky podľa zákona č. 100/1988 Zb. Navrhovateľ môže vykonávať práce bez nárokov na obojručnosť na vrátnici, telefónnej centrále a podobne.

Na základe uvedeného potom odporkyňa ustálila, že navrhovateľ nie je invalidný podľa § 29 ods. 3 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 194/1994 Z. z. a zákona č. 107/1999 Z. z., ale je naďalej čiastočne invalidný podľa § 37 ods. 3 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, má značne sťažené všeobecné životné podmienky. Preto navrhovateľ je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav, má pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa je 70 % od 11.03.2013.

Navrhovateľovi bol priznaný rozhodnutím odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 02.08.1993 čiastočný invalidný dôchodok od 16.07.1993 v sume 798,-Sk mesačne, ktorý sa mu postupne zvyšoval až na sumu 143,- eur mesačne.

Navrhovateľ v odvolaní proti rozsudku krajského súdu namietal, že rozhodnutie krajského súdu vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Podľa navrhovateľa krajský súd mal skúmať jeho zdravotný stav, ktorý sa zhoršil, krajskému súdu vyčítal, že skúmal len list poistenca sociálnej poisťovne a počet odpracovaných rokov, pričom neskúmal, na základe čoho bol posúdený.

Uvedená námietka navrhovateľa nebola spôsobilá spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku ani zákonnosť rozhodnutia odporkyne. Úlohou krajského súdu bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporkyne v medziach námietok uplatnených navrhovateľom. Krajský súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia odporkyne, ktorá pri posudzovaní zdravotného stavu navrhovateľa vychádzala z lekárskeho posudku, ktoré sa zhodovali.

Pretože súd nemôže sám posudzovať odborné otázky medicínskeho charakteru, ktoré sú podkladom pre stanovenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pre účely invalidity, musí rovnako ako odporkyňa vychádzať z lekárskeho posudku, kde posudzuje presvedčivosť ich záverov s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä aj s prihliadnutím na námietky žiadateľa o invalidný dôchodok. O objektívnosti, odbornej úrovni a úplnosti záverov posudkov posudkových orgánov, ktoré boli v zásade zhodné, odvolací súd nemal dôvod pochybovať. Navrhovateľ síce v odvolaní vyjadril svoj nesúhlas s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale dôvody odvolania sú zhodné s obsahom opravného prostriedku, ku ktorým sa posudkový lekár v lekárskej správe podrobne vyjadril. Odvolací súd má za to, že posudkový lekár sa v dostatočnom rozsahu vyrovnal so všetkými

skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre jeho rozhodnutie, z obsahu posudku je zrejmá jeho úvaha, na základe ktorej dospel k určeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia a k nemu prislúchajúcej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pretože navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, nebol dôvod spochybniť závery lekárskeho vyšetrenia, ani dôvod na ďalšie posudzovanie zdravotného stavu. Navrhovateľ síce odporkyni vyčítal, že jeho zdravotný stav bol posudzovaný podľa tabuliek sociálnej poisťovne, ktoré neobsahujú všetky zdravotné postihnutia, ktoré sa ho týkajú, avšak neuviedol, ktoré konkrétne zdravotné postihnutie nebolo posudzované, poprípade, ktoré z jeho zdravotných postihnutí nie je zahrnuté do tabuliek sociálnej poisťovne, preto uvedenú námietku vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú. Navrhovateľ nepredložil v odvolacom konaní žiaden dôkaz, ktorý by tento záver spochybňoval, alebo ktorý by nasvedčoval inému rozsahu zdravotného poškodenia, ako bol ustálený. Neuviedol nič nové, s čím by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali. Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, preto súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní.

Rozhodnutie odporkyne tak považuje odvolací súd za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

Žiada sa však poznamenať, že preskúmané rozhodnutie o zamietnutí žiadosti navrhovateľa o invalidný dôchodok nevyklučuje možnosť navrhovateľa opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku a o nové preskúmanie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ak by v budúcnosti došlo k významnému zhoršeniu jeho zdravotného stavu, čo by preukazovali nové lekárske správy.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.